

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів освіти)

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є** :

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380 із наступними змінами) частину другу статті 67 після абзацу сьомого доповнити новим абзацем такого змісту:

«надають висновок щодо дотримання вимог до певного типу закладу вищої освіти;».

У зв'язку з цим абзац восьмий вважати абзацом дев'ятим.

2. У Законі України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 37-38, ст. 2004 із наступними змінами):

1) у пункті 7 частини другої статті 3 слово «коледжів» виключити;

2) абзац третій частини п'ятої статті 5 доповнити реченням такого змісту:

«Підготовка магістрів медичного, фармацевтичного та ветеринарного спрямування здійснюється як одночасна підготовка бакалаврів та магістрів.»;

3) у статті 7:

у частині третій

слово «назва» замінити словом «найменування»;

слова «у разі здобуття вищої освіти у відокремленому підрозділі закладу вищої освіти (наукової установи) - також назва такого підрозділу» виключити;

4) у статті 9 після частини четвертої доповнити новими частинами такого змісту:

«4¹. Підготовка здобувачів вищої освіти в галузі безпеки та оборони здійснюється вищими військовими навчальними закладами, закладами вищої освіти із специфічними умовами навчання та військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти.

4². Підготовка здобувачів вищої освіти зі спеціальностей, які дозволяють обіймати посади або провадити види діяльності, кваліфікаційні вимоги до яких передбачають наявність вищої юридичної освіти, у вищих військових навчальних закладах, закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти здійснюється лише на умовах державного замовлення.»;

5) у статті 12:

частину першу після пункту 2 доповнити новим пунктом 2¹ такого змісту:

«2¹) центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я»;

пункт 3 частини першої викласти в такій редакції:

«3) галузевими державними органами, до сфери управління яких належать вищі військові навчальні заклади, заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти»;

пункт 5 частини першої викласти в такій редакції:

«5) центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти»;

частину другу після пункту 11 доповнити новим пунктом 12 такого змісту:

«12) затверджує порядок надання висновку центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти щодо дотримання вимог до певного типу закладу вищої освіти.»;

б) пункт 13 частини першої статті 13 викласти в такій редакції:

«13) за дорученням і в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, реалізує права і обов'язки уповноваженого органу управління стосовно заснованих державою закладів вищої освіти; вносить до Кабінету

Міністрів України пропозиції щодо утворення, реорганізації, ліквідації та виділу закладів вищої освіти державної форми власності усіх сфер управління (щодо вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними за згодою відповідних органів управління);»;

7) у статті 15:

у пункті 1 частини другої слова «за поданням вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу вищої освіти» виключити;

у пункті 3 частини другої слово «та» замінити словом «або»;

частину другу після пункту 5 доповнити новим пунктом 5¹ такого змісту:

«5¹) приймає рішення про визначення найменування закладу вищої освіти та його зміну;»;

8) у статті 24:

в абзацах третьому та четвертому частини третьої слова «відокремленому структурному підрозділі» виключити;

частину четверту після пункту 6 доповнити новим пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) припинення провадження освітньої діяльності у передбачених законом випадках;»;

абзац другий пункту 8 частини четвертої викласти в такій редакції:

«Рішення про анулювання ліцензії приймається протягом 15 робочих днів з дня виникнення або встановлення підстав для анулювання ліцензії. Рішення про анулювання ліцензії набирає чинності через 10 робочих днів з дня його прийняття.

Рішення про анулювання ліцензії може бути оскаржено відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».»;

у пункті 2 частини п'ятої слова «відокремленому структурному підрозділі» виключити;

у частині сьомій

у абзаці першому слова «відокремленого структурного підрозділу закладу освіти (наукової установи)» виключити;

у абзаці п'ятому слова «та/або відокремленого структурного підрозділу» виключити;

9) частину третю статті 27 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Зміна типу та найменування закладу вищої освіти здійснюється засновником закладу вищої освіти.»;

10) у частині першій статті 28:

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1) університет (класичний, багатогалузевий, технічний, медичний) – заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів усіх рівнів вищої освіти, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки, є провідним науковим і методичним центром, що пройшов відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» державну атестацію за науковими напрямками, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових та/або науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність та відповідає таким вимогам:

класичний, багатогалузевий університет – пройшов державну атестацію не менше ніж за трьома науковими напрямками, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти не менше ніж за п'ятьма галузями знань, причому контингент здобувачів освіти з кожної з них (ключові галузі, визначені закладом вищої освіти) складає п'ятнадцять і більше відсотків загального контингенту здобувачів вищої освіти. Для класичного університету спеціальності, що в установленому законодавством порядку віднесені до галузей культури, мистецтва та гуманітарних наук, природничих наук, математики та статистики, є такими, що належать до ключових галузей;

технічний університет – пройшов державну атестацію не менше ніж за двома науковими напрямками, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти не менше ніж за чотирма галузями знань, включаючи не менше сімдесяти відсотків з спеціальностей у галузі інженерії, виробництва та будівництва (ключова галузь);

медичний університет – пройшов державну атестацію не менше ніж за одним науковим напрямком, здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за галуззю охорони здоров'я, включаючи не менше шістдесяти відсотків контингенту здобувачів за освітніми програмами магістра медичного

спрямування;

питома вага здобувачів вищої освіти другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти в університеті складає не менше двадцяти відсотків (в університеті з статусом дослідницького - не менше сорока відсотків);

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше п'ятдесяти осіб, які мають науковий ступінь доктора наук;

зараховує на навчання не більше п'ятнадцяти відсотків вступників на кожний з рівнів вищої освіти з конкурсним балом менше ніж поріг допуску до конкурсу на місця за державним замовленням, визначених в Умовах прийому на навчання для здобуття вищої освіти;

забезпечує у встановленому законодавством порядку реалізацію права на міжнародну академічну мобільність тривалістю не менше ніж один місяць для не менше ніж десяти відсотків здобувачів вищої освіти (протягом періоду здобуття ними вищої освіти) та не менше двадцяти відсотків для педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників (за попередні п'ять календарних років);

забезпечує навчання не менше десяти відсотків здобувачів другого і третього рівня вищої освіти за спільними освітніми програмами з іноземними закладами вищої освіти або з науковими інститутами Національної та національних галузевих академій наук;»;

пункт 2 викласти в такій редакції:

1) «2) академія (аграрна, військова, економічна, медична, мистецька, морська, музична, педагогічна, правоохоронна, соціо-гуманітарна, теологічна/богословська, технічна, технологічна, фармацевтична, юридична тощо) – заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, може здійснювати підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівня вищої освіти, або здійснює підготовку лише другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового, освітньо-творчого) рівнів вищої освіти; проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки, пройшов державну атестацію відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» не менше ніж за одним науковим напрямом, має у своєму складі розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових та/або науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню

технологічних та/або навчально-методичних інновацій та відповідає таким вимогам:

контингент здобувачів освіти, які здобувають вищу освіту за однією, двома або трьома галузями знань (ключові галузі, визначені закладом вищої освіти), складає не менше сімдесяти відсотків загального контингенту здобувачів вищої освіти;

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку працюють не менше ста осіб, які мають науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва) (у військових, мистецьких та музичних академіях не менше 30 осіб);

зараховує на навчання не більше двадцяти п'яти відсотків здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти з конкурсним балом менше ніж поріг допуску до конкурсу на місця за державним замовленням, визначених в Умовах прийому на навчання для здобуття вищої освіти;

забезпечує навчання не менше тридцяти відсотків здобувачів вищої освіти за дуальними освітніми програмами або за міждисциплінарними освітніми програмами (крім військових, мистецьких та музичних академій);»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) інститут (вища школа) – заклад вищої освіти, що здійснює підготовку здобувачів за одним або більше рівнями вищої освіти, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, науково-технічні (експериментальні) розробки та відповідає таким вимогам:

спеціальності та/або галузі знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, відповідають назвам видів економічної діяльності (відповідно до затвердженої у встановленому порядку класифікації видів економічної діяльності), що відображається у найменуванні інституту;

за основним місцем роботи на посадах педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників на повну ставку і більше працюють не менше двадцяти осіб, які мають науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва).»;

доповнити частинами другою – четвертою такого змісту:

«2. Нові заклади вищої освіти створюються як вищі школи. Тип реорганізованого чи утвореного внаслідок виділу закладу вищої освіти встановлюється на підставі отриманого засновником закладу вищої освіти (уповноваженим ним органом управління) висновку центрального органу

виконавчої влади із забезпечення якості освіти щодо дотримання реорганізованим чи утвореним внаслідок виділу закладом вищої освіти вимог до певного типу закладу вищої освіти.

Засновник (уповноважений ним орган управління) новоствореного або утвореного внаслідок реорганізації чи виділу закладу вищої освіти зобов'язаний впродовж трьох років після державної реєстрації такого закладу, отримати висновок центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти щодо дотримання новоствореним або утвореним внаслідок реорганізації чи виділу закладом вищої освіти вимог до певного типу закладу вищої освіти і, у разі необхідності, упродовж шести місяців привести тип та найменування закладу вищої освіти у відповідність до отриманого висновку.

3. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки один раз на три роки отримує висновок центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти щодо дотримання закладом вищої освіти вимог до певного типу закладу вищої освіти та, у разі невідповідності, інформує засновника (уповноважений ним орган управління) закладу вищої освіти щодо необхідності приведення типу та найменування вищої освіти у відповідність до отриманого висновку. На підставі висновку центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти щодо дотримання вимог до типу закладу вищої освіти упродовж шести місяців засновник (уповноважений ним орган управління) закладу вищої освіти зобов'язаний привести тип та найменування закладу вищої освіти до вимог цього Закону.

4. Тип закладу вищої освіти відображається в найменуванні закладу вищої освіти.»;

11) пункт 13¹ частини другої статті 32 виключити;

12) у статті 33:

частину третю виключити;

пункт 4¹ частини сьомої викласти в такій редакції:

«4¹) заклад фахової передвищої освіти - структурний підрозділ закладу вищої освіти, що функціонує відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту».

Заклад вищої освіти у своєму складі може мати тільки один заклад фахової передвищої освіти, що розташований у тій же або суміжній територіальній громаді, тому самому або суміжному районі із закладом вищої освіти»;

частину дев'яту викласти в такій редакції:

«9. Структурний підрозділ закладу вищої освіти, розташований в іншій адміністративно-територіальній одиниці першого рівня, ніж місцезнаходження закладу вищої освіти, є територіально відокремленим структурним підрозділом.

Територіально відокремлені структурні підрозділи закладів вищої освіти усіх форм власності не здійснюють освітньої діяльності у сфері вищої або фахової передвищої освіти, крім практичної підготовки здобувачів освіти.»;

в абзаці першому частини десятої

слово «коледж» замінити словами «заклад фахової передвищої військової освіти, заклад фахової передвищої освіти із специфічними умовами навчання»;

після слів «за певними ступенями вищої освіти» доповнити словами «ступенем фахової передвищої освіти»;

після слів «військовий коледж» доповнити словами «сержантського складу»;

13) у статті 43:

частину третю виключити;

у частині четвертій

слово «коледжу» виключити;

слова «територіально відокремленого структурного підрозділу відповідного закладу вищої освіти» виключити;

14) частину дванадцяту статті 44 викласти в такій редакції:

«12. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва може бути оголошений на освітні програми зі спеціальностей (міждисциплінарні освітні програми):

з яких заклад вищої освіти має акредитовані за другим (магістерським) рівнем освітні програми в межах відповідної спеціальності (усіх спеціальностей, що входять до предметної області міждисциплінарної освітньої програми).

які відповідають науковим напрямам, за якими наукова установа пройшла відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну

діяльність» державну атестацію.»;

15) пункт 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити підпунктами 29 – 35 такого змісту:

«29) останній набір здобувачів вищої освіти до коледжів, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, та до територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти проводиться в 2026 році;

30) засновники (уповноважені ними органи управління) закладів вищої освіти до 1 липня 2026 року мають ухвалити та оприлюднити рішення про виділ територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, в окремі юридичні особи - заклади вищої освіти такої самої форми власності або про їх реорганізацію у структурні підрозділи закладів вищої освіти, або про їх ліквідацію у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;

31) освітня діяльність коледжів, що до набрання чинності цим Законом функціонували як заклади вищої освіти, та територіально відокремлених структурних підрозділів закладів вищої освіти припиняється не пізніше визначеної згідно з цим Законом дати закінчення виконання освітньої програми, встановленої на підставі розрахункового строку виконання освітньої програми для здобувачів освіти, зарахованих до 31 грудня 2026 року;

32) засновники (уповноважені ними органи управління) закладів вищої освіти до 1 липня 2026 року мають ухвалити та оприлюднити рішення про виділ закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти в окремі юридичні особи - заклади фахової передвищої освіти такої самої форми власності або заклади фахової передвищої освіти – структурні підрозділи закладів вищої освіти, що функціонують відповідно до пункту 4¹ частини сьомої статті 33 цього Закону, або їх припинення;

33) при виділі закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти в окрему юридичну особу заклад фахової передвищої освіти (фаховий коледж) здійснюється переоформлення належних їм ліцензій відповідно до законодавства;

34) освітня діяльність закладів фахової передвищої освіти - структурних підрозділів закладів вищої освіти припиняється після закінчення навчання здобувачів освіти, зарахованих до 31 грудня 2026 року, крім закладів фахової передвищої освіти, що функціонують відповідно до

пункту 4¹ частини сьомої статті 33 цього Закону;

35) моніторинг дотримання вимог до відповідних типів закладів вищої освіти проводиться центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти з 2028 року.».

3. У Законі України «Про фахову передвищу освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 230, ст. 119; із наступними змінами):

1) у статті 18:

пункт 2 частини п'ятої викласти в такій редакції:

«2) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу (філії) суб'єкта, який провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю у сфері фахової передвищої освіти, виділ закладу фахової передвищої освіти зі структури закладу вищої освіти в окрему юридичну особу;»;

частину шосту після пункту 6 доповнити новим пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) припинення провадження освітньої діяльності у передбачених законом випадках;»;

абзац другий пункту 7 частини шостої доповнити реченням такого змісту:

«Рішення про анулювання ліцензії набирає чинності через 10 робочих днів з дня його прийняття.

Рішення про анулювання ліцензії може бути оскаржено відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».»;

2) у статті 27:

частину сьому виключити;

частину восьму викласти в такій редакції:

«8. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається засновником або уповноваженим ним органом управління.

Засновник або уповноважений ним орган управління забезпечує збереження та передачу новоутвореному закладу фахової передвищої освіти

як окремій юридичній особі:

цілісного майнового комплексу відповідного структурного підрозділу закладу вищої освіти;

землі та нерухомого майна, що були надбані закладом вищої освіти в процесі приєднання до нього відповідного вищого навчального закладу I-II рівня акредитації.»;

частину дев'яту викласти в такій редакції:

«9. Рішення про виділ структурного підрозділу закладу вищої освіти із статусом національного шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти приймається засновником або уповноваженим ним органом управління.

Засновник або уповноважений ним орган управління забезпечує збереження та передачу новоутвореному закладу фахової передвищої освіти як окремій юридичній особі:

цілісного майнового комплексу відповідного структурного підрозділу закладу вищої освіти із статусом національного;

землі та нерухомого майна, що були надбані закладом вищої освіти зі статусом національного в процесі приєднання до нього відповідного вищого навчального закладу I-II рівня акредитації.»;

3) пункт 2 розділу XIV «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити підпунктом 22 такого змісту:

«22) у разі виділу структурного підрозділу державного закладу вищої освіти шляхом створення юридичної особи такої самої форми власності у статусі закладу фахової передвищої освіти:

заклад фахової передвищої освіти може брати участь у конкурсному розміщенні державного замовлення за всіма спеціальностями впродовж поточного та наступного календарного року після прийняття рішення про виділ;

заклад фахової передвищої освіти може брати участь у конкурсному розміщенні регіонального замовлення з наступного календарного року після прийняття рішення про виділ;

заклад фахової передвищої освіти зберігає право на участь у конкурсному розміщенні державного замовлення із спеціальностей, віднесених до спеціальностей загальнодержавного значення переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка, незалежно від дати прийняття рішення про виділ.

Фінансування здобуття фахової передвищої освіти за державним

замовленням здійснюється до завершення навчання, відрахування або переривання навчання здобувачами освіти. Поновлення на навчання, переведення та допуск до навчальних занять після закінчення академічної відпустки на умовах державного замовлення здійснюється в межах вакантних місць відповідного року набору.

Здобуття повної загальної середньої освіти здобувачами фахової передвищої освіти, які зараховані на основі базової середньої освіти до закладів фахової передвищої освіти комунальної або приватної форм власності, а також до закладів фахової передвищої освіти державної форми власності, що у встановленому законодавством порядку передані на фінансування з місцевих бюджетів, здійснюється за рахунок освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, крім здобуття повної загальної середньої освіти здобувачами фахової передвищої освіти, які зараховані на основі базової середньої освіти до закладів фахової передвищої освіти державної форми власності на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб, здобуття повної загальної середньої освіти якими здійснюється за рахунок державної фінансової підтримки.»

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім підпунктів 1 та 2 частини першої розділу I, які набирають чинності через 24 місяці з дня опублікування цього Закону.

2. Упродовж трьох років після набуття чинності цим Законом засновники закладів вищої освіти зобов'язані звернутись до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти за висновками щодо дотримання вимог до типу закладу вищої освіти і упродовж шести місяців привести тип та найменування закладів вищої освіти у відповідність до отриманого висновку.

3. Встановити, що:

місця державного (регіонального) замовлення для здобуття вищої освіти надаються в закладах вищої освіти, кількість здобувачів вищої освіти в яких станом на 1 жовтня попереднього календарного року (за даними центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки) складає не менше:

3 000 осіб з 2026 року,

7 000 осіб з 2028 року для університетів, 5 000 з 2028 року для академій,

за винятком:
вищих військових навчальних закладів,
музичних, мистецьких академій, в яких питома вага здобувачів освіти відповідних спеціальностей складає не менше 80 відсотків,
закладів вищої освіти, які є єдиними у відповідного засновника або у відповідному районі (крім районів у містах),
переміщених закладів вищої освіти впродовж п'яти років після переміщення в разі наявності не менше 1 000 здобувачів вищої освіти.

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради України

Руслан СТЕФАНЧУК

м. Київ